

MTT:n tutkimus/ YLE Ekoisti 2.10.1996

Vuonna 1996 Yle:n Ekoisti- ohjelman toimittajat teettivät Maatalouden Tutkimuskeskuksella tutkimuksen, jossa vertailtiin markkinoilla olevia koiranmuonia. Tutkimuksen suoritti MTT:n hevostutkimusosaston johtaja, Markku Saastamoinen.

Tutkimukseen osallistuivat päivittäistavarakaupoissa myytävistä muonista Luppa Max, Herkku-Serti, Serti, Hau-Hau Champion, Kennel-special, Frolic ja Pedigree Pal- erikoisliikkeiden valikoimasta mukana Pedigree Adult, Fido, Hill´s Canine Maintenance, Eukanuba Regular, Nutro Max, Royal Canin ST35 Stress, Febo ja Purina Pro Plan. Tulokset kokonaisuudessaan tässä.

1. Koostumus ja tuoteseloste/ esite

Tuoteselosteesta tulisi ilmetä käyttäjälle muonan koostumus ja mielellään myös raaka- aineet (valmistusaineet), jotta ostaja pystyy tekemään vertailuja muonien välillä. Tärkeätä on ilmoittaa ruuan **energiapitoisuus**, ja se oikeassa muodossaan eli muuntokelpoisena energiana (ME). *Koiran ruoka- annoksen suuruus määräytyy muonan energiapitoisuuden ja koiran energiantarpeen perusteella.* Tämä on siten oleellisin tieto koiranomistajalle. Virallisesti kuitenkin ruuista tulee ilmoittaa kokonaisenergia, ja koska jotkut valmistajat ilmoittavat vain jommankumman (kokonais- tai muuntokelpoinen), ei ostaja pysty tekemään vertailua, tai tekee mahdollisesti väärän valinnan.

Muuntokelpoinen energia oli tuoteselosteessa ilmoitettu seuraaville ruuille: Hill´s Canine Maintenance, Serti, Herkku-Serti, Febo Dogfood.

Kokonaisenergia oli ilmoitettu: Nutro Max, Purina Pro Plan, Hau Hau Champion, Royal Canin ST35 Stressi. Mitään energia- arvoa eivät olleet ilmoittaneet Eukanuba Regular, Kennel- Special, Fido, Pedigree Pal (erik. liikk.), Pedigree Pal (päiv. tav. liikk.)

Tietoja ei ollut Luppa Max´sta eikä Frolic´sta.

Laskin ME- määrät tuoteselosteiden tietojen perusteella kullekin muonalle. Energiämäärät oli puolessa vertailluista muonista (Luppa Max, Herkku- Serti, Serti, Hau-Hau Champion, Kennel- Special, Frolic, Pedigree Pal Active (päiv.tav.liikk, alhaisin koko ryhmästä), Fido, Febo Dogfood) alle sen, mitä voidaan pitää optimina aikuisen koiran perusmuonalle.

Korkea valkuaispitoisuus voidaan katsoa olevan seuraavilla muonilla (valkuaisen osuus energian saannista 25% tai yli; vrt. myös saannit myöhemmin): RC ST35 Stress, Serti, Hau-Hau Champion, Nutro Max, Pedigree Pal (erik. liikk.), Herkku- Serti, Purina Pro Plan, Pedigree Pal (päiv. tav. liikk.)

Poikkeuksellisen alhainen valkuaispitoisuus oli Frolic´ssa.

Korkea valkuaispitoisuus rasittaa koiran elimistöä (etenkin munuaiset), kuluttaa ylimääräistä energiaa sekä lisää virtsantuotantoa ja virtsaamista.

Tuhkapitoisuus (hehkutusjäännös) kuvaa ruoassa olevien kivennäisaineiden yhteismäärää. Korkea tuhkapitoisuus ruuassa on merkki siinä käytettyjen raaka- aineiden huonosta laadusta. Kun tuhkapitoisuus on korkea, on valmistuksessa käytetty esim. luujauhoa ja huonoimpia teurasjätteitä, joissa puhtaan lihan osuus on vähäinen. Näin voi löytyä ristiriita esitteiden/ mainosten ja koostumustietojen väliltä.

Korkea tuhkapitoisuus oli Royal Canin ST35 Stress´ssä, Hau- Hau Championissa, Eukanuba Regular´ssa, Nutro Max´ssa, Pedigree Pal´ssa (päiv. tav. liikk) ja Fidossa. Alhaisin ja parhaiten koiran tarpeita vastaava kivennäismäärä oli Hill´s Canine Maintenance- muonassa.

Kuitupitoisuuksissa ei ollut ruokien välillä suuria eroja poikkeuksena Pedigree Pal (päiv. tav. liikk), jossa on kuitua yli kaksinkertaisesti muihin verrattuna. Muita hiukan kokreampi kuitupitoisuus on ilmoitettu ja analysoitu myös Febo Dog Foodille. Korkea kuitu heikentää ruuan sulavuutta ja lisää sonnan määrää, seurauksena huonosta sulavuudesta ja suuremmasta ruoka- annoksesta alhaisemman energia- arvon vuoksi.

Rasvapitoisuudeksi perusmuonissa riittää 10%, missään ruuassa ei ollut tarpeisiin nähden liian alhainen rasvapitoisuus.

Kosteuspitoisuus kertoo ruuan sisältämän vesimäärän. Kuivamuonissa kosteutta vettä on yleensä 9-11%. Poikkeuksen vertailtavista muonista teki Frolic, jossa oli vettä noin kaksinkertaisesti (20%) muihin muoniin verrattuna. Miksi ostaa vettä koiralle pussissa?

Tuoteseloste- ja koostumustietojen perusteella muinat voitaisiin rankata seuraavasti:

1. Hill´s Canine Maintenance: alhaisin tuhka, valkuaispitoisuus lähellä optimia, ilmoitettu ME.
 2. Febo Dogfood: ei kovin korkea valkuainen, ME ilmoitettu.
 3. Serti, Herkku- Serti: korkeahko valkuainen, ME ilmoitettu.
 - Luppa Max, Kennel- Special: ei kovin korkea valkuainen, ei ilmoitettu energiapitoisuutta
 - Hau Hau Champion, Purina Pro Plan: korkea valkuainen, energia ilm. kokonaisenergiana
 9. Pedigree Pal Actiev (erik. liikk.): korkeahko valkuainen, ei ilm. energiapitoisuutta
 10. Eukanuba Regular, Fido: korkea tuhkapitoisuus, ei ilm. energiapitoisuutta
 12. Pedigree Pal (päiv. Tav. Liik): korkea kuitu- ja tuhkapitoisuus, ei ilm. energiapitoisuutta
 13. Royal Canin, Nutro Max: korkeahko proteiini, korkea tuhkapitoisuus
- Frolic: alhainen valkuainen, korkea tuhkapitoisuus, vettä kaksinkertaisesti muihin verrattuna

Raaka- ainetiedot voivat olla tärkeitä em. syistä. Lisäksi koiranomistajilla on pelko "allergioista", joskin nämä ovat hyvin harvinaisia koirilla. Vehnällekään koirat eivät yleensä ole allergisia, vaan vehnän ongelmat *joillain yksilöillä* johtuvat vehnän monia muita raaka- aineita huonommasta hyväksikäytettävyydestä, jolloin suoli voi ärsyntyä. Monien muonanvalmistajien nykyaikaisilla valmistustekniikoilla voidaan raaka- aineita esikypsentää, jolloin niiden hyväksikäytettävyys paranee, eli aina ei ole ratkaisevaa jokin yksittäinen raaka- aine.

Merkitystä saattaa olla myös sillä, mistä raaka. aineet tulevat ja mikä on valmistumaa; kotimaiset vai keski- eurooppalaiset raaka -aineet. Ajattelemisen aihetta voi ostajalle antaa myös se, käytetäänkö koirien muoniin etupäässä ihmisravinnoksi kelpaavia raaka- aineita vai esimerkiksi teollisuuden sivutuotteiden jalostamista, kuten yleensä rehuteollisuudessa.

2. Valkuaisen ja kivennäisten saanti päivittäisestä annoksesta

Esimerkkikoiran (20 kg) valkuaisen tarve on 60g/ pv, kivennäistä 10- 11g/ pv (keskimäärin 4% syödyistä ruuan kuiva- aineesta.

valkuainen		kivennäinen		
Luppa	59 g	- 1 g	18 g	1,6 x tarve
Herkku-Serti	63 g	+ 3 g	17 g	1,5 x
Serti	65 g	+ 5 g	17 g	1,7 x
Hau-Hau Ch	62 g	+ 2 g	21 g	2,1 x
Kennel-Special	55 g	- 5 g	17 g	1,7 x
Frolic	41 g	- 19 g	17 g	1,7 x
Pedigree Adult	62 g	+ 2 g	17 g	1,7 x
Fido	65 g	+ 5 g	19 g	1,9 x
Hill´s	60 g	-	11 g	1,1 x
Eukanuba	64 g	+4 g	20 g	2,0 x
Nutro	64 g	+ 4 g	20 g	2,0 x
Royal Canin	82 g	+ 22 g	20 g	2,2 x
Febo	57 g	- 3 g	18 g	1,8 x
Purina	63 g	+ 3 g	15 g	1,4 x
Pedigree Pal	65 g	+ 5 g	20 g	1,8 x

Hill´s näyttää olevan parhaiten aikuisen koiran tarpeiden mukaan suunniteltu eli on tämän kriteerin mukaan paras muona.

Muita hyviä muonia ovat tämän mukaan Purina, Luppa, Herkku Serti, Pedigree Pal Adult. Näillä poikkeamat ovat mielestäni kohtuullisia.

Suurempia poikkeamia (etenkin kivennäisten yliannostusta) on seuraavissa muonissa:

Serti, Kennel Special, Febo, Pedigree Pal, Hau- Hau Champion, Fudo, Eukanuba, Nutro, Frolic ja Royal Canin.

Frolic ei riitä tyydyttämään koiran valkuaisen tarvetta; koira saa siitä vain noin kaksi kolmasosaa tarpeestaan. ST35 Stress ylittää koiran tarpeet, eikä sovellu tavallisen lemmikkikoiran ruoaksi.

3. Eri muonien käyttömäärät, eli saman energiamäärän syöttämiseksi tarvittavat ruokamäärät päivässä. Perustuu tuoteselosteessa ilmoitettujen tietojen mukaan laskettuihin ME- määriin.

Koirat ruokitaan eli ruokien annostelu tehdään aina koiran energiantarpeen perusteella. Oletus: koira 20 kg, tarve tällöin 4000 kJ/ pv

Luppa	300 g	Kennel-Special	290 g
Herkku- Serti	295 g	Frolic	300 g
Serti	290 g	Royal Canin	260 g
Hau-Hau	285 g	Pedigree Adult (erik.liikk)	260 g
Purina	265 g	Pedigree Pal (päiv.tav.liikk)	315 g
Hill´s	260 g	Febo	290 g
Fido	290 g	Nutro	275 g
Eukanuba	265 g		

Päivittäisen annoksen ja hinnan (mk/ 100g) perusteella saadaan ruokinnan kustannus päivässä kullakin muonalla. Onko halvin myös edullisinta käyttää?

Pedigree Pal	1274 kJ/100 g
Frolic	1331 kJ/100 g
Luppa	1342 kJ/100 g
Herkku-Serti	1360 kJ/100 g
Febo	1368 kJ/100 g
Fido	1370 kJ/100 g
Serti	1380 kJ/100 g
Kennel Special	1388 kJ/100 g
Hau-Hau	1407 kJ/100 g
Nutro	1456 kJ/100 g
Eukanuba	1499 kJ/100 g
Purina	1520 kJ/100 g
Pedigree Adult	1521 kJ/100 g
Hill´s	1546 kJ/100 g
Royal Canin	1553 kJ/100 g

4. Eläinvalkuaisen osuus valkuaisesta (valmistajan/ markkinoijan ilmoituksen mukaan, ilmoitettu 8 muonasta)

Pedigree Pal (erik. liik) 79,6%

Serti 47 %

Hau- Hau 46 %

Kennel- Special 44 %

Febo < 50 %

Herkku- Serti 36 %

Luppa Max 35 %

Frolic 31 %

Mitä korkeampi on eläinvalkuaisen määrä, sitä paremmin koira käyttää valkuaisen hyväkseen ja sitä vähemmän sitä haaskaantuu virtsan mukana (erittyä typpinä)

Yhteenvedona edellisistä tuloksista voidaan muonat rankata seuraavasti:

1. Hill´s Canine Maintenance
2. Purina, Herkku-Serti
3. Febo, Kennel Special, Serti, Luppa, Hau-Hau, Pedigree Adult
4. Nutro, Eukanuba, Fido
5. Pedigree Pal, Royal Canin (ei ole tavallisen koiran ruoaksi soveltuva)
6. Frolic